

Το Portfolio ως μέσον ανάπτυξης δεξιοτήτων των μαθητών: Μια πρόταση

Τερέζα Φωτιάδου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Περίληψη

Το *Portfolio* είναι μια μέθοδος που έχει τις αρχές της στην «αυθεντική αξιολόγηση» και βασίζεται στην παρατήρηση και την ποιοτική αξιολόγηση, αλλά και στην αυτοαξιολόγηση.

Σύμφωνα με τη μέθοδο του Portfolio, οι μαθητές μπορούν να σχεδιάσουν τον προσωπικό τους φάκελο. Έτσι, ο κάθε μαθητής έχει τη δυνατότητα να «παρακολουθεί την πορεία του εαυτού του» και να αυτοαξιολογείται, χρησιμοποιώντας στοιχεία τόσο από τη μαθητική όσο και από την εξωσχολική του ζωή, που τον βοηθούν στην αναπτυξιακή και εξελικτική του πορεία μέσα και έξω από το σχολείο. Συλλέγοντας και αξιολογώντας αυτά τα στοιχεία, τα οποία μπορεί να είναι σχολικές εργασίες, διαγωνίσματα, πιστοποιητικά, έπαινοι, ασκήσεις, στοιχεία από προσωπικές δραστηριότητες κτλ., ο ίδιος ο μαθητής σχηματίζει μια συνολική εικόνα του εαυτού του, εφόσον σε αυτόν το φάκελο περιέχονται τα «ποιοτικά χαρακτηριστικά» του από τις γνώσεις, τις δραστηριότητες και τις μαθησιακές του εμπειρίες¹.

Τι είναι το Portfolio;

Το Portfolio είναι ένα ευέλικτο και πολύτιμο εργαλείο στα χέρια των μαθητών, το οποίο δείχνει σταδιακά την προσωπική τους ανάπτυξη και εξέλιξη. Η μέθοδος

1. Το παρόν άρθρο αποτελεί απόσπασμα του εκπαιδευτικού υλικού «Η μέθοδος του Portfolio (προσωπικού φακέλου) κατά την εφαρμογή του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού» το οποίο εκπονήθηκε το Μάρτιο 1999 από την Τερέζα Φωτιάδου σε συνεργασία με την Ειρήνη Ρέππα και με συντονιστή το Στέφανο Τζέπογλου, Σύμβουλο του Π.Ι.

Η κ. Φωτιάδου είναι Εκπαιδευτικός Δ.Ε., Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Αθηνών.

αυτή βοηθάει τους μαθητές:

Να γνωρίσουν τον εαυτό τους και να ανακαλύψουν τις δεξιότητές τους.

Να τις αξιολογούν σε διάφορα στάδια της ζωής τους.

Να καταγράφουν αξίες, σκέψεις, στόχους, τη μαθησιακή τους πρόοδο, καθώς και τα σχέδιά τους για το μέλλον.

Με αυτόν τον τρόπο απεικονίζεται η αναπτυξιακή πορεία του μαθητή μέχρι εκείνη τη στιγμή σε έναν ή και σε περισσότερους τομείς, καθώς και το τι αναμένει αυτός στο μέλλον σχετικά με τις εκπαιδευτικές του προσδοκίες.

Για το λόγο αυτό, η χρησιμοποίηση του Portfolio μέσα στην τάξη φαίνεται να υποβοηθάει και να εξυπηρετεί τους στόχους και τις λειτουργίες της εκπαιδευτικής πράξης με τρόπο άμεσο και αποτελεσματικό.

Με άλλα λόγια, το Portfolio μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως προσωπικός φάκελος του κάθε μαθητή, στον οποίο ο ίδιος καταχωρεί κάθε δραστηριότητα, άσκηση, ερωτηματολόγιο, που έχει συμπληρώσει ή οποιοδήποτε προσωπικό στοιχείο κρίνει ότι είναι απαραίτητο για να απεικονίσει τον εαυτό του, τις δεξιότητές του και τις προσδοκίες του.

Το Portfolio στο χώρο της εκπαίδευσης είναι μια καινούργια αντίληψη. Ωστόσο, δεν είναι κάτι νέο ειδικότερα στο χώρο των γραφιστών, σχεδιαστών, καλλιτεχνών, αρχιτεκτόνων, οι οποίοι το χρησιμοποιούν συχνά για να οργανώσουν τη δουλειά τους και να παρουσιάσουν τις δεξιότητες και τα ταλέντα τους. Το σύνολο των στοιχείων που παρουσιάζονται στο Portfolio αφορούν πραγματικά παραδείγματα για τις προσωπικές ικανότητες του ατόμου, και επομένως αυτός ο φάκελος παρουσιάζει μια άλλη διάσταση πέρα από τα γραπτά tests δεξιοτήτων ή από άλλους τρόπους αυτοδιερεύνησης και αυτοαξιολόγησης.

Το Portfolio μπορεί να χαρακτηριστεί είτε ως ένα προσωπικό αρχείο που καταμαρτυρεί και καταγράφει τις δεξιότητες των μαθητών είτε ως ένα «πορτρέτο» ανάπτυξης και εξέλιξης των μαθητών κατά τη διάρκεια ενός σχολικού έτους ή ακόμα και κατά τη διάρκεια περισσότερων του ενός σχολικών ετών. Ενώ, δηλαδή, το αποτέλεσμα ενός κλασικού test ή διαγωνίσματος αξιολογεί το μαθητή τη συγκεκριμένη μέρα και στιγμή, με όλους τους κινδύνους που αυτό εμπεριέχει, το Portfolio απεικονίζει τον τρόπο με τον οποίο εξελίσσεται σταδιακά η μαθησιακή πορεία του ατόμου.

Πώς δημιουργείται το portfolio;

Το Portfolio σχεδιάζεται και δημιουργείται από τους ίδιους τους μαθητές προσλαμβάνοντας τη μορφή ενός ντοσιέ, ενός αρχείου ή όποια άλλη μορφή επιθυμεί να του δώσει ο κάθε μαθητής που ασχολείται με τη δημιουργία του προσωπικού του φακέλου.

Το περιεχόμενο του φακέλου πρέπει να είναι ουσιαστικό, ποιοτικό και χρήσιμο παρουσιάζοντας στοιχεία που θα βοηθήσουν το μαθητή στη σχολική και τη

μέλλουσα εκπαιδευτική και επαγγελματική του ζωή. Ο μαθητής σε συνεργασία με τον καθηγητή του αποφασίζει ποια μορφή θα δώσει στον προσωπικό του φάκελο (Portfolio), ποια στοιχεία θα συγκεντρώσει και ποια από αυτά θα επιλέξει και θα συμπεριλάβει μέσα στο φάκελο.

Στην αρχή του φακέλου υπάρχει ένας πίνακας περιεχομένων, έτσι ώστε ο μαθητής να ξέρει ανά πάσα στιγμή τι περιέχει αυτός ο φάκελος και με αυτόν τον τρόπο να έχει εύκολη πρόσβαση σε αυτόν, όταν θα χρειαστεί να τον εμπλουτίσει, να αλλάξει ορισμένα στοιχεία ή να χρησιμοποιήσει κάποια από αυτά.

Ποια είναι η χρησιμότητα του Portfolio;

Το Portfolio μπορεί να φέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα αν χρησιμοποιηθεί σωστά και με επιμέλεια. Ο μαθητής φροντίζει να αλλάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα το περιεχόμενο του φακέλου επισυνάπτοντας νέα στοιχεία, αφαιρώντας στοιχεία που πιθανόν δεν ισχύουν και προσθέτοντας άλλα που γι' αυτόν είναι σημαντικά κ.ο.κ. Έτσι, ο μαθητής ανατρέχοντας σε αυτόν το φάκελο μπορεί να επανεξετάζει τους στόχους που είχε βάλει την τρέχουσα ή την προηγούμενη χρονιά, να αξιολογεί και να επαναπροσδιορίζει τα μελλοντικά του σχέδια, να παρατηρεί ποια στοιχεία του εαυτού του έχουν αλλάξει, ποιες πληροφορίες του χρειάζονται για το μέλλον κτλ.

Η μέθοδος του Portfolio, εφόσον αφορά συλλογή και ταξινόμηση προσωπικών στοιχείων καθ' όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής πορείας του μαθητή, συμβάλλει ουσιαστικά και στις μελλοντικές του δραστηριότητες που απαιτούν την αυτοπαρουσίασή του, την προβολή δεξιοτήτων και ενδιαφερόντων του, την ανάδειξη ικανοτήτων και ταλέντων του, προκειμένου αυτός να συμμετάσχει σε ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα, σε ένα σεμινάριο, να διεκδικήσει μια θέση εργασίας, να συνεχίσει τις σπουδές του κ.ά. Το Portfolio προσφέρει επίσης την ευκαιρία στους μαθητές να επιδείξουν δημιουργικότητα και πρωτοτυπία προκειμένου να γνωστοποιήσουν τη συνολική εργασία τους και τις επιδόσεις τους με έναν τρόπο διαφορετικό από τα παραδοσιακά tests και τα διαγωνίσματα.

Η ποικιλία και οι μορφές του Portfolio που χρησιμοποιούνται σήμερα σε διάφορους τομείς είναι εντυπωσιακές. Οι μαθητές μπορούν να υιοθετήσουν την ιδέα του Portfolio για να εντοπίσουν τα «δυνατά» τους σημεία, να βελτιώσουν τα «αδύνατα» σημεία τους, να εκπληρώσουν τους στόχους που έχουν θέσει, να ενθαρρυνθούν για ενεργό μάθηση και να δείξουν τη σταδιακή τους εκπαιδευτική εξέλιξη.

Τα στάδια δημιουργίας ενός Portfolio είναι τα ακόλουθα:

Ο μαθητής:

1. Σχεδιάζει τους σκοπούς και το είδος του Portfolio.
2. Συλλέγει στοιχεία.
3. Επιλέγει αυτά που τον αντιπροσωπεύουν.

4. Σκέπτεται και αξιολογεί.
5. Συνδέει-συσχετίζει τα προηγούμενα στοιχεία με άλλα πιο πρόσφατα.
6. Συζητάει για αυτά.
7. Απορρίπτει ό,τι δεν ισχύει πλέον και ανανεώνει με καινούργια στοιχεία.

1^ο στάδιο

Οι μαθητές αποφασίζουν μόνοι τους ή και σε συνεργασία με τον καθηγητή τους ποια μορφή θα δώσουν στον προσωπικό τους φάκελο (έντυπη ή/και ηλεκτρονική μορφή, ντοσιέ, άλλο είδος), ποια στοιχεία θα περιέχει αυτός και για ποιο σκοπό τον δημιουργούν.

2^ο στάδιο

Οι μαθητές συλλέγουν διάφορα στοιχεία τα οποία θα τους βοηθήσουν να δείξουν ποιοι είναι. Σε αυτά τα στοιχεία μπορούν να περιλαμβάνονται: γραπτές ασκήσεις, εκθέσεις, σκέψεις, κατάλογος βιβλίων που έχουν διαβάσει, φωτογραφίες, σχόλια πάνω σε θεατρικά ή κινηματογραφικά έργα, έλεγχοι προόδου, διπλώματα, διακρίσεις, βεβαιώσεις εργασιακής εμπειρίας, ερωτηματολόγια, βιογραφικά σημειώματα, πιστοποιητικά και γενικά ό,τι αντιπροσωπεύει το μαθητή.

3^ο στάδιο

Μετά το στάδιο της συλλογής των στοιχείων, ο μαθητής ασχολείται με την επιλογή εκείνων που θα συμπεριληφθούν στο Portfolio ανάλογα με τα ενδιαφέροντά του, και κυρίως με το τι θέλει να παρουσιάσει μέσα σε αυτό. Ένα Portfolio π.χ. απασχολησιμότητας θα μπορούσε να περιέχει μαρτυρίες για τις δυνατότητες του μαθητή ως υποψηφίου εργαζομένου, κατάλογο από σειρά μαθημάτων σε έναν συγκεκριμένο τομέα που τον ενδιαφέρει, ξένες γλώσσες, γνώσεις Η/Υ, προϋπηρεσία, συστάσεις, δεξιότητες κτλ.

4^ο στάδιο

Στο στάδιο του στοχασμού οι μαθητές σκέπτονται σοβαρά και προβληματίζονται για ποιο λόγο έχουν κάνει τη συγκεκριμένη επιλογή για τη συμπλήρωση του προσωπικού τους φακέλου (Portfolio) και τι είναι εκείνο που τους ώθησε να επιλέξουν τα συγκεκριμένα στοιχεία και όχι κάποια άλλα. Οι ερωτήσεις που βοηθούν σε αυτού του τύπου την προσωπική διερεύνηση είναι συνήθως οι εξής: «Γιατί συμπεριέλαβα αυτό το στοιχείο;». «Πώς θα μπορούσα να το παρουσιάσω σύντομα και αποτελεσματικά;». «Γιατί θα ήταν χρήσιμο αυτό το στοιχείο για μένα προκειμένου να δείξω την πρόδό μου;». «Πώς θα μπορούσα με τα υπάρχοντα στοιχεία να παρουσιάσω μια συνολική εικόνα του εαυτού μου και των στόχων μου;» κτλ. Οι ερωτήσεις αυτές βοηθούν τους μαθητές να «σκύψουν» μέσα τους και να «αφουγκρασθούν» τον εαυτό τους και τις επιθυμίες τους.

5^ο στάδιο

Στο στάδιο αυτό οι μαθητές συνδέουν κάθε καινούργιο στοιχείο με τα προηγούμενα. Κάνουν «σχέδια δράσης», παίρνουν αποφάσεις, βάζουν στόχους, θέτουν χρονοδιαγράμματα, αξιολογούν την πρόοδο που έχουν κάνει και, αν δεν είναι

ικανοποιημένοι, κάνουν τροποποιήσεις φτιάχνοντας έναν κατάλογο νέων ενεργειών.

6^ο στάδιο

Το στάδιο της συζήτησης εστιάζεται στο γόνιμο διάλογο μεταξύ των μαθητών, των διδασκόντων και των γονέων. Το σχολείο μπορεί να συμβάλλει θετικά και ουσιαστικά σε αυτή τη διαδικασία διοργανώνοντας συναντήσεις όπου οι μαθητές θα παρουσιάσουν το Portfolio που έχουν συμπληρώσει. Με αυτόν τον τρόπο οι μαθητές εκθέτουν ό,τι έχουν πετύχει κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, συνειδητοποιούν αν πραγματοποίησαν τους στόχους τους, συζητούν για τις τυχόν αδυναμίες τους, τα «δυνατά» τους σημεία και τις δεξιότητες που αναπτύχθηκαν, συλλογίζονται ποια σημεία πρέπει να προσέξουν περισσότερο την επόμενη σχολική χρονιά κτλ.

7^ο στάδιο

Στο τελικό στάδιο γίνεται η αντικατάσταση των παλαιότερων στοιχείων με άλλα νεότερα. Ανάλογα με την ηλικία του μαθητή και τη μορφή του Portfolio, ο έλεγχος και η αντικατάσταση των στοιχείων μπορεί να γίνεται ανά 15ήμερο, μήνα, τρίμηνο, εξάμηνο, χρόνο. Το Portfolio ανανεώνεται συνεχώς, εφόσον με την πάροδο του χρόνου αλλάζουν οι στόχοι του καθενός, τα σχέδιά του, οι αξίες του, τα ενδιαφέροντά του, αλλά και το κοινωνικό περιβάλλον, η εκπαιδευτική πραγματικότητα, οι συνθήκες εργασίας. Έτσι, ο μαθητής αντικαθιστά τα παλιά δεδομένα με σύγχρονα απορρίπτοντας ό,τι θεωρείται παρωχημένο και μη ανταποκρινόμενο στις σημερινές συνθήκες.

Ενδεικτικές περιπτώσεις εφαρμογής του Portfolio

Το Portfolio ως εργαλείο ανάδειξης δεξιοτήτων και γνώσεων μπορεί να εξυπηρετήσει γενικούς εκπαιδευτικούς στόχους, αλλά και στόχους ειδικούς που αφορούν ένα ορισμένο μάθημα ή ακόμα ένα project. Για παράδειγμα, η χρήση του Portfolio κατά την εφαρμογή του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού αποσκοπεί στην καταγραφή δεξιοτήτων, αξιών, ενδιαφερόντων και μελλοντικών στόχων και αποτελεί ένα συμπληρωματικό εκπαιδευτικό εργαλείο.

Τα παραδείγματα που αναφέρονται παρακάτω αντιστοιχούν σε ασκήσεις που συμπληρώνει ο μαθητής. Στην αρχή της κάθε άσκησης υπάρχει ένδειξη συμπλήρωσης ημερομηνίας, η οποία συμπληρώνεται κάθε φορά από το μαθητή. Έτσι, εξυπηρετείται ο στόχος της δημιουργίας ενός προσωπικού φακέλου, η χρησιμότητα του οποίου δε σταματά εκείνη τη στιγμή που δημιουργείται ή συμπληρώνεται. Δημιουργώντας έναν προσωπικό φάκελο (Portfolio) ο κάθε μαθητής παρουσιάζει στοιχεία του εαυτού του, της προόδου του, των στόχων του κτλ., τα οποία συνήθως δεν παραμένουν σταθερά για μεγάλο χρονικό διάστημα. Σκόπιμο είναι λοιπόν, οι ασκήσεις να επαναλαμβάνονται σε διαφορετικά χρονικά

διαστήματα. Το Portfolio σε ηλεκτρονική μορφή, όπως έχει ήδη παραχθεί για τις ανάγκες εφαρμογής του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού διευκολύνει αυτό το στόχο, δηλαδή τη δυνατότητα συμπλήρωσης των ασκήσεων σε τακτά χρονικά διαστήματα.

1η Ενδεικτική εφαρμογή
Αξιολογώ τις δεξιότητές μου – Αξιοποιώ τις γνώσεις μου

Στόχος: Να διερευνήσουν οι μαθητές ποιες δεξιότητες χρησιμοποίησαν για τις δραστηριότητες, με τις οποίες ασχολήθηκαν και σε ποιο βαθμό ανέπτυξαν αυτές τις δεξιότητες.

Οι μαθητές σκέφτονται και καταγράφουν:

- Ποιες δεξιότητες πιστεύουν ότι έχουν αναπτύξει ασχολούμενοι με ορισμένες δραστηριότητες και σε ποιο βαθμό.
- Ποιες γνώσεις διαθέτουν και πώς τις αξιοποίησαν σε μια συγκεκριμένη δραστηριότητα.
- Ποια χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους αναδείχθηκαν κατά τη διάρκεια μιας ενασχόλησής τους.

Ενδεικτικές Δεξιότητες - Κλειδιά

- *Δεξιότητα επικοινωνίας με άλλους:*
Να μπορούν οι μαθητές να αναπτύσσουν διάλογο με τους άλλους, να επικοινωνούν για διάφορα θέματα που τους απασχολούν, να τα αναπτύσσουν και να τα σχολιάζουν με κριτικό πνεύμα προβάλλοντας την άποψή τους αποδεχόμενοι συγχρόνως τις απόψεις των άλλων.
- *Δεξιότητα πρόσληψης σωστής πληροφόρησης:*
Να είναι ικανοί οι μαθητές να συλλέγουν τις πληροφορίες που τους χρειάζονται μετά από σωστή επιλογή. Να ελέγχουν και να διασταυρώνουν τις παρεχόμενες πληροφορίες.
- *Δεξιότητα χρήσης της νέας τεχνολογίας:*
Να ασκηθούν στη χρήση Η/Υ και να είναι «ανοιχτοί» στην εξέλιξη της τεχνολογίας.
- *Δεξιότητα οργάνωσης χρόνου:*
Να είναι σε θέση να οργανώνουν και να προγραμματίζουν το χρόνο τους, να βάζουν στόχους.
- *Δεξιότητα συνεργασίας με άλλους:*
Να μπορούν να συμμετέχουν σε ομαδικές εργασίες, να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν απόψεις με τους άλλους.
- *Δεξιότητα επίλυσης προβλημάτων:*
Να είναι ικανοί να εντοπίζουν το πρόβλημα και να βρίσκουν λύσεις και

διεξόδους.

Παραδείγματα

1. Βρίσκω τις δεξιότητες που χρησιμοποίησα σε συγκεκριμένες δραστηριότητες
 Ο μαθητής αφού συμβουλευτεί το αντίστοιχο παράδειγμα, προσπαθεί να περιγράψει κάποιες δραστηριότητες με τις οποίες ασχολήθηκε και σκέφτεται ποιες δεξιότητες ανέπτυξε για να αντεπεξέλθει.

<i>Ημερομηνία</i>	
<i>Δεξιότητα</i>	<i>Δραστηριότητα</i>
<i>Συνεργασία με άλλους Πώς μπορώ να δείξω ότι μπορώ να δουλέψω ικανοποιητικά ως μέλος της ομάδας και να αναδείξω τις ικανότητές μου.</i>	<i>π.χ. Στη δραστηριότητα «Αγωγή Υγείας» έλαβα μέρος στην ομάδα εργασίας, η οποία σχεδίασε και έγραψε ένα φυλλάδιο για την υγιεινή διατροφή. Είμαι καλός στο σχέδιο και ανέλαβα να κάνω τη σχεδίαση του φυλλαδίου. Επίσης, κατάλαβα ότι μπορώ να συνεργαστώ πολύ καλά με τα άτομα της ομάδας εργασίας.</i>
<i>Επικοινωνία Να λαμβάνω υπόψη μου κριτική, σχόλια και υποδείξεις των άλλων. Επίσης, να δέχομαι οδηγίες, συμβουλές και απόψεις από τα άτομα με τα οποία συνεργάζομαι ή συναναστρέφομαι.</i>	<i>π.χ. Δέχτηκα με καλό τρόπο την κριτική και τις παρατηρήσεις του φιλόλογου μου για το τελευταίο διαγώνισμα στα Αρχαία Ελληνικά. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να αποκτήσει ο καθηγητής θετική στάση απέναντί μου και αποκαταστάθηκε η επικοινωνία μεταξύ μας. Έτσι, παρακολουθώ με μεγαλύτερο ενδιαφέρον το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών και συμμετέχω ενεργά στην τάξη.</i>

2. Σημειώνω πόσο συχνά έχω χρησιμοποιήσει μία από τις δεξιότητές μου
 Ο μαθητής προσπαθεί να σκεφτεί πόσο συχνά έχει αναπτύξει κάποια δεξιότητά του τον τελευταίο χρόνο.

Δεξιότητες που ανέπτυξα	Πολύ συχνά	Ημερομηνία	
		Συχνά	Σπάνια
συνεργασία με άλλους καλλιτεχνικές δεξιότητες οργάνωση διευθέτηση χρόνου πρωτοβουλία χρήση νέων τεχνολογιών χειρισμό video - camera χρήση εργαλείων επικοινωνία Άλλη/ -ες			

3. Μεταφορά και αξιοποίηση γνώσεων από ένα μάθημα σε κάποια δραστηριότητα ή σε ένα άλλο μάθημα

Γνώσεις που απέκτησα από κάποιο μάθημα	Πώς αξιοποίησα αυτές τις γνώσεις	Ημερομηνία
Γνώσεις που απέκτησα στο μάθημα της Ιστορίας και των Νέων Ελληνικών.	π.χ. Ασχολήθηκα με μια εργασία, η οποία αφορούσε τη ζωή στην Αθήνα κατά τη διάρκεια της Γερμανικής Κατοχής. Οι γνώσεις μου στην Ιστορία και η καλή επίδοσή μου στο μάθημα των Νέων Ελληνικών με βοήθησαν σημαντικά σε αυτή την εργασία. Παράλληλα, επισκέφτηκα τη βιβλιοθήκη του σχολείου μου και του Δήμου της περιοχής μου. Ένα μέρος αυτής της εργασίας παρουσιάστηκε στην επέτειο της 28 ^{ης} Οκτωβρίου σε συνεργασία με άλλα τρία άτομα.	

2^η Ενδεικτική εφαρμογή
Ελέγχω την πρόδοό μου

Στόχος: Να ελέγξουν οι μαθητές την πρόδοό τους και να αντιληφθούν ποιους από τους στόχους τους έχουν πετύχει.

Οι μαθητές προσπαθούν να περιγράψουν ένα «επίτευγμά τους» που είναι αποτέλεσμα των προσπαθειών που κατέβαλαν.

Παραδείγματα

1. Περιγράφω ένα «επίτευγμα» για το οποίο είμαι υπερήφανος

Ημερομηνία.....

<i>Χρονική περίοδος</i>	<i>Κάτι που κατάφερα (ένα επίτευγμά μου)</i>
<i>Την περασμένη εβδομάδα</i> <i>τον περασμένο μήνα</i>	<i>Κατάφερα να πάρω μεγαλύτερο βαθμό στο μάθημα της Φυσικής.</i>
<i>το τελευταίο εξάμηνο</i>	<i>Πήρα το δίπλωμα της αρμονίας στο πιάνο.</i>
<i>τον τελευταίο χρόνο</i>	

2. Με ποιες δραστηριότητες ασχολήθηκα τον τελευταίο χρόνο και σε ποιο βαθμό «τα κατάφερα» σε καθεμιά από αυτές;

	<i>Ημερομηνία</i>		
	<i>Τα κατάφερα</i>		
<i>Έχω ασχοληθεί με τις παρακάτω δραστηριότητες:</i>	<i>Πολύ καλά</i>	<i>Καλά</i>	<i>Μέτρια</i>
<i>αθλητισμό</i>			
<i>παροχή βοήθειας σε τρίτους</i>			
<i>οργάνωση εκδηλώσεων</i>			
<i>συμμετοχή σε σχολική δραστηριότητα</i>			
<i>καλλιτεχνική συμμετοχή</i>			
<i>παρουσίαση προσωπικής εργασίας</i>			
<i>συμμετοχή στην ευρύτερη κοινότητα</i>			
<i>Άλλα</i>			

3. Κάτι που κατάφερα (ένα επίτευγμα) σε κάποια συγκεκριμένη χρονική περίοδο και ποια στοιχεία (ντοκουμέντα) το αποδεικνύουν

	<i>Ημερομηνία</i>	
	<i>Τι κατάφερα</i>	<i>Στοιχεία που το αποδεικνύουν</i>
<i>Την περασμένη εβδομάδα</i>	<i>Πήρα πολύ καλό βαθμό στο διαγώνισμα των μαθηματικών του τριμήνου.</i>	<i>Το διαγώνισμα που μας επέστρεψε διορθωμένο ο μαθηματικός.</i>
<i>Τον περασμένο μήνα</i>	<i>Βελτιώθηκα πολύ ως προς την οργάνωση χρόνου.</i>	<i>Παρουσίασα έγκαιρα την εργασία μου στη λογοτεχνία και είμαι στην ώρα μου στο μάθημα.</i>
<i>Τον περασμένο χρόνο</i>	<i>Στους αγώνες κολύμβησης πέτυχα διάκριση στα 100μ.</i>	<i>Η βεβαίωση που πήρα από τον προπονητή μου και τα θετικά σχόλια του εκπαιδευτή.</i>

Ενδεικτικός πίνακας αποδεικτικών στοιχείων (ντοκουμέντων) που μπορούν να συλλέξουν οι μαθητές για τον προσωπικό τους φάκελο

<i>Κατηγορίες ντοκουμέντων</i>	<i>Περιγραφή</i>
<i>Φωτογραφίες</i>	<i>π.χ. ημέρα αθλητισμού - συμμετοχή σε συναυλία, σε θεατρική ομάδα - απονομή επαίνων</i>
<i>Αποκόμματα από εργασίες</i>	<i>π.χ. από το μάθημα της Ιστορίας, της Ξένης Γλώσσας, των Μαθηματικών, της Τεχνολογίας - ένα ποίημα – μια έκθεση - ζωγραφική – χρήση Η/Υ (δημιουργία ιστοσελίδας)</i>
<i>Σημειώσεις από μια δραστηριότητα</i>	<i>π.χ. σημειώσεις από μια σχολική επίσκεψη σε έναν επαγγελματικό χώρο, ένα μουσείο, από μία εκπαιδευτική εκδρομή</i>
<i>Πιστοποιητικά</i>	<i>π.χ. έπαθλα από αθλητικές δραστηριότητες - συστάσεις για καλή συμπεριφορά - έπαινο για καλή εργασία - μουσική - ξένες γλώσσες</i>
<i>Αναφορές και σχόλια</i>	<i>π.χ. γράμμα ευχαριστιών από κάποιον που βοήθησα - σχόλια από έναν καθηγητή ή το διευθυντή του σχολείου</i>
<i>Video</i>	<i>π.χ. προσφορά ή συμμετοχή σε σχολική γιορτή ή σε σχολική δραστηριότητα - αθλητικά παιχνίδια που με ενδιαφέρουν - άλλες δραστηριότητες</i>
<i>Άλλα</i>	

Βιβλιογραφία

- Asdan, Award Scheme (1997). Development and Accreditation Network.
- Barnes, A., & Walkling, A. (1997). *The Careers Forum, Quality Assurance Frameworkfor*. Careers Education and Guidance.
- Burke, K., Fogarty, R., & BeIgrad, S. (1994). *The Mindful School: The Portfolio Connection*. Arlington Heights, Illinois: IRI/Skylight, Training and Publishing Inc.
- Careers Enterprise Group Students' Career Planning Guide (1996).
- Department for Education and Employment. Better Choices, Effective Action Planning.
- Kent Career Services. (1996). Steps Portfolio for Teachers.

- Kent Career Services. (1996). Steps Portfolio for pupils.
- Rolheiser, C. (1996). *A Collaborative product of the CLEAR group*. A teacher's Resource Book. Self Evaluation... Helping students get better at it!
- Αξιολόγηση των μαθητών της Α΄ Τάξης Λυκείου. Γενικές Οδηγίες και στοιχεία μεθοδολογίας (1997). Αθήνα: ΚΕΕ, ΟΕΔΒ.
- Σταματοπούλου, Ι. (1998). Το Portfolio και η εφαρμογή του στο σχολείο. *ΕΛΕΣΥΠ*, 46-47.
- Σταματοπούλου, Ι. (1998). Portfolio - βοηθώντας τους μαθητές μας στην προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη. *Προσανατολισμός*, 3, Μάρτιος-Απρίλιος.
- Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Τετράδιο Μαθητή Γ΄ Γυμνασίου(1998). Αθήνα: ΟΕΔΒ.
- Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Α΄ Τάξη Ενιαίου Λυκείου (1998). Αθήνα: ΟΕΔΒ.